

Bland nubbar och cigarrer

En historisk rattfylla, cigarrband med grevar och slarvigt ihopplockade dragbilar. Nostalgiredaktör Norvinge gräver både brett och djupt för att ge oss några rejäla doser lastbilshistoria.

TEXT OCH FOTO: BOSSE NORVINGE

Schaktmaskin i centrum

Platsen är Stockholm där detta maskintransportekipage står – tvärs över Sveavägen utanför nummer 44. I bakgrunden syns gamla biografen Riviera.

Frisörneonskylten finns faktiskt kvar. Bandschaktaren som står på maskinläpet är en International Harvester, troligen en TD-18 från början av 1940-talet med ett schakttaggregat från Bucyrus-Erie. Föraren sitter på maskinen och frågan är om han ska köra av maskinen i stockholmstrafiken bland bilar och cyklister.

Dragfordonet tillhör Stockholms Stads byggnadsavdelning och är en Scania-Vabis L21 från 1950.

Midsommarnubbens resultat

På bilden, som togs på midsommardagen 1935, står några nyfikna och betraktar resterna av en lastbil som slagit runt.

Hyttan ligger som ett korthus i dikeskanten. Det var under midsommarnatten som Julius Halvorsson från Tjärnberg tillsammans med Elving på Ängbacken körde av vägen strax norr om Stora Gunsjögården, en bit från Torsby. Båda klarade livhanken och hälsan. På olycksplatsen dagen efter gick Julius omkring och småskrattade varpå landsfiskal Löfenholm som var på plats för att utreda saken utbrast "Det är väl inget att skratta åt". Julius svarade "Det är heller inget att gråta för". Riktigt så roligt blev det nog inte för Julius, då det i åklagar- och brottmålsdiariet efteråt kan utläsas att det handlade om fylleri vid ratten.

Bygde nyckelfärdigt

På 80-talet, när trailertrafiken rullade på för fullt och andelen import- och exportgods som gick i container eller trailer stadigt ökade, dök det upp företag med affärsidén att förse marknaden med begagnade och färdiga dragbilar till lågt pris. BM Bil i Göteborg var en av dessa. Gamla lastbilar som gjort sitt, ofta inom linjetrafiken, rustades upp och försågs med vändskiva, gångbord, verktyglådor och slutligen en personlig lackering. Därefter var det bara att bege sig till hamnen, koppla på en trailer och rulla igång i trailersvängen. Många dragbilsåkare valde detta alternativ istället för att köpa en ny eller själv bygga om en gammal grushoj. En baksida med de nyckelfärdiga dragbilarna var att de kunde visa sig vara ett hiskeligt hopplock av olika modeller och årsmodeller när man väl behövde reservdelar.

Holländare prydde cigarren

Det verkar finnas en stor samlarmarknad för cigarrband ute i Europa. Här ett exemplar från cigarrmärket Ernst Casimir. Personen Ernst Casimir (1573–1632) var en holländsk greve, ståthållare och en stor ledare under det åttioåriga kriget. Han är också en förfader till den nuvarande kungafamiljen. Och där fick vi en dos allmänhistoria för att med gott samvete kunna rikta blicken till själva lastbilen. En DAF tippbil från tidigt 60-tal, kanske en modell 1800.

Kan nämnas att det fanns ett mycket stort urval cigarrband med DAF-motiv. Allt från de tyngsta tradarna via militärfordon och bussar ner till de remdrivna personbilarna DAF 44 och 55.

Evenemang maj

Vi kör en repetition om kommande evenemang under månaden maj. Vi lyckades få med de sent inkomna datumerna redan i förra numret så några nya event utöver dem blir det inte.

Svartåträffen

Torsdag 1 maj
Svartå Bruksområde

Tunga Gefle Dala

Fredag-lördag 2-3 maj
Järnvägmuseet, Gävle

Skog & Traktor

Fredag-lördag 9-10 maj
Emmaboda Flygbana

Tunga Rallyt Väst

Lördag 10 maj
Göteborg

Stockholm Truckmeet & Queenoftheroad Truckmeet

Fredag-lördag 16-17 maj
Stockholmsmässan Älvsjö

Östergötlands Veteranlastbilsklubb

Lördag 24 maj
Dahlstedts Åkeri AB,
väg 211, Tjällmo

Strängnäs Truck Meet

Fredag-lördag 30-31 maj
Malmby Fairground, Strängnäs

Smålandsrundan

Lördag 31 maj
Skillingaryd

Silkeborgsrallyt

Lördag 31 maj
Silkeborg, Danmark

Mer information på

www.veteranlastbilar.se

GARAGERAPPORTEN 4

FOTO: ANDERS ASON OCH THORE NILSSON

I Thore Nilssons garage söder om Linköping råder inte riktigt den förväntade aktiviteten i renoveringsarbetet. Men det finns en förklaring till det.

– Jag håller på att bygga en ladugård för att kunna ställa om från mjölkproduktion till köttdjur, förklarar lantbrukaren Thore Nilsson.

– Men när jag får lite tid över brukar jag svetsa lite rost på min Scania LS141, berättar han och menar sitt torpedbyggda renoveringsobjekt från 1978.

Att valet föll för en Scania-lastbil och en 70-talare har också sin förklaring.

– Pappa körde lastbil på 50- och 60-talet och jag hängde på åkeriet hela tiden. Själv har jag skruvat med Scania-lastbilar på Motorcentrums filial i Mjölby på 70-talet och det var därför jag tänkte leta efter något som jag begrep mig på.

LS141:an köpte Thore 2007 från den tidigare ägaren Richard Larsson i Lindesberg.

– Det satt en hemskans stor italiensk kran på den men den sålde jag på Blocket. Sedan bytte jag innerramen och det var mycket jobb, säger han.

Thore berättar att lastbilen ska ha gått som oljebil i Norrland och därefter hamnat hos en järnhandlare i Arvika som byggde om den till fast flak med kran. Själv tänker han bygga lastväxlare på den och använda den i sin verksamhet.

– Hytten är mycket rostig och tyvärr var den också lagad med mycket spackel. Men jag hittade en hytt på en skrot i trakten som jag plockar delar från och bra dörrar köpte jag från Holmsjöskrotten.

I dagsläget så renoveras det som sagt sporadiskt, men två av objekten står tryggt med skydd för väder och vind. Vi byggde en liten verkstad efter att det blåst ner lite skog för mig, berättar Thore som har fler objekt undanstuvade som väntar på renovering.

– Då min pappa körde lastbil på 50-talet ville jag också ha en Scania-Vabis Regent eller liknande. Det blev en LS23 årsmodell 1949 som var avkortad till dragbil men har haft fem meter hjulbas, berättar Thore om bilen som ursprungligen köptes av Fågelsta Åkeri i Motala och som har en unik hytt med aluminiumdörrar, byggd av Tranås Vagnfabrik.

Vidare har Thore en Scania-Vabis L60 från 1952 som en gång i tiden tjänstgjort hos Vin & Spritcentralen i Stockholm. Bakom den skamfilade Bege-hytten sitter en tank av rostfritt stål.

På frågan om vilken Scania som kommer ut på vägarna först blir svaret:

– 141:an, men det kan ta ett par år. De andra bilarna håller jag på att samla ihop delar till, avslutar Thore Nilsson som har fritiden säkrad bland alla Scaniaprojekt.

Tävla med tidningen

Till nästa gång undrar vi vilka lastbilsfabrikat som GM marknadsförde i landet under tidiga 1960-talet.

1. Chevrolet, Ford, GMC och Magirus-Deutz
- X. Berliet, Chevrolet, GMC och Leyland
2. Bedford, Chevrolet, GMC och Opel

Skicka ditt svar till:

akeritidning@akeri.se, eller med vanlig post: **Svensk Åkeritidning, Box 7282, 103 89 Stockholm.** Märk kuvertet "Nostalgitävlingen". Senast den 4 april behöver vi ha ditt svar. Vi lottar ut vår fina nostalgikalender 2014.

I förra läsartävlingen sökte vi efter **släp-tillverkaren AB Bröderna Rickardsson eller Bröderna Rickardssons i Arboga**, vilket Åke Andersson i Valdemarsvik visste. Grattis!

lögonfallande övningsbilar

”Utbildningsprogram för läsåret 1970–71” står det på den behändiga broschyren från TYA. Omslaget pryds av lastbilsförarutbildningens

Volvo N88 dragbil med HIAB-kran och enkelaxlad flaktrailer i Göteborgs hamn. ”Elefantkolans” färgsättning har än idag inte gått alla ur minnet vågar man tro. Egentligen försågs den nya system 8-serien som lanserades 1965 med den uppgraderade GN-hytten med rak bakvägg och något högre takhöjd. Denna N88 har däremot en äldre modell med lutande bakrutor. Men tittar man noggrant ser man att den dessutom har den från Nyströmfabriken rymligare och betydligt ovanligare hyttvarianten som var något längre än standardvarianten.